

N. L. F. J. 29
10

Det kongelige
Landbruksdepartement.

J.-nr. ....

Fortrolig.

I anledning av de svenske lappers og rens indtrængen i Saltdalen er det av den svenske regjering hævdet, at denne indtrængen er berettiget bl.a. i henhold til den i lappeloven av 2 juni 1883 § 3 indeholdte undtagelsesbestemmelse, der er saalydende: "dog har lapperne i de trakter, hvor de efter gammel sædvane har pleiet til hvilkensomhelst aarstid at søke beite for sine ren paa fjeldene paa begge sider nær riksgrænsen fremdeles hertil ret i samme utstrækning som hittil. ...."

Det fremholdes fra svensk side, at bestemmelsen indkom i loven bl.a. i henhold til oplysninger om, at lapper fra Arjeplog med sine ren om vinteren opholder sig enten i Norge eller i Sverige, beroende paa hvor de for aaret tror at erholde det bedste beite. Videre fremholdes, at de svenske lapper, som nu har trængt ind i Saltdalen, er hjemmehørende i Arjeplog i de trakter, hvor saadan sædvane, som i ovennævnte bestemmelse omhandles, har eksistert fra alders tid.

Nærværende departement anser det efter alle foreliggende oplysninger for utvilsomt, at der ikke kan paapekes nogen gammel sædvane derhen, at lapper fra Arjeplog den hele tid av aaret opholder sig paa fjeldene nær riksgrænsen, snart paa norsk, snart paa svensk side. Man finder det derfor ikke nødvendig at foreta undersøkelser herom. Derimot kjendes nogle faa i de sidste 60-70 aar to eller tre tilfælde, hvor svenske lapper paa samme maate som iaar har trængt over grænsen ind i trakterne omkring Saltdalen om vinteren eller kanske opholdt sig der helt fra høsten av. Det er av vigtighet at faa nøiagtige oplysninger som

godtgjór, at saa langt den norske befolkning kan erindre tilbage, findes der kun to eller tre saadanne tilfælde, og at de svenske lappers indtrængen har været av rent tilfældig art, men ikke udslog av en gammel hævdet sædvansmæssig beitning i disse trakter om vinteren. Med dette for øie skal man anmode hr. lappefogden om at eksaminere saavel fastboende som i tilfælde ogsaa norske lapper overensstemmende med vedlagte spørgsmaalsliste nr. I. Man gaar ut fra, at hr. lappefogden leder vidnernes svhørelse med omsigt og gjør et skjønnsomt udvalg blandt de vidner, hvis forklaring bestyrker den ovenfor av departementet hævdede opfatning.

Dersom der kjendes eksempler paa, at svenske lapper har git sig over i Saltdalstrakterne helt fra høsten av uten det aar at være vendt tilbage til Sverige efter sommeropholdet her i landet, bedes eksamination anstillet ogsaa om disse tilfælde overensstemmende med de om dette alternativ under litera c opstillede spørgsmaal. Man maa dog her være opmærksom paa, at den slags overvintringer i de fleste tilfælde vistnok er foretat av lapper, der hadde til hensigt at ta ophold i Norge før stedse. Man skal anmode hr. lappefogden om at dra omsorg for, at dette under forklaringerne kommer frem, overalt hvor det har været tilfældet.

Fra norsk flytlap Johan Andersen er det gjort gjældende, at de svenske lappers indtrængen i Saltdalen er til stor ulempe for hans rendrift. Man henviser herom til det i gjenpart vedlagte telegram av 15 februar 1910 fra amtmanden i Nordlands amt. I anledning herav bedes saavel Johan Andersen og hans fælle Lars Larsen som ogsaa andre norske flytlapper, der har gjort lignende erfaringer, eksamineret efter vedlagte spørgsmaalsliste nr. II.

Man gaar ut fra, at hr. lappefogden overensstemmende med tidligere anmodninger herfra i telegramer til Nordlands amt har indhentet nøiagtige oplysninger om samtlige de nu indflyttede svenske lappers personalia m.v. Man ønsker yderligere, at hr. lappefog-

den underhaanden undersøger hos de svenske lapper, om disse erkjender, at de tidligere aldrig har flyttet til eller opholdt sig i Saltdalen om vinteren med sine ren og om de i ethvert fald erkjender, at de ingen sædvansmæssig ret har til saadan indflytning eller ophold. Hvis lapperne avgir erkjendelse herom bedes deres forklaring i disse punkter optat saa nøiagtig som mulig og skriftlig nedtegnet i vidners overvær helst saaledes, at lapperne vedtar forklaringen med navns underskrift. Man forutsetter, at hr. lappefogden, saasnart nærværende skrivelse er mottat, straks avreiser til Saltdalen for at indhente de foran omhandlede oplysninger.

Da man ikke er bekjendt med, hvorvidt hr. lappefogden er i besiddelse av noget eksemplar de Nordlands amt, vedlægger man et eksemplar av dette skrift.

Nærværende skrivelse maa behandles strengt fortrolig.

Kristiania den 2 mars 1910.

Bernt Holtsmark.

J. Sandberg

Til
Hr. lappefoged Havig.
Hatfjeldalen.